

Тетяна ГОНЧАРОВА

*здобувач кафедри інформаційних технологій
та інформаційних систем ДРІДУ НАДУ*

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ НА РІВНІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Одним із головних завдань процесу децентралізації в Україні є створення такої системи публічного управління, яка була б спроможною якісно надавати населенню послуги, у тому числі адміністративні, забезпечивши при цьому більшу зручність, доступність і оперативність надання цих послуг. Адже саме за якістю послуг, які надаються, громадяни в першу чергу оцінюють ефективність роботи органів місцевої влади. В умовах децентралізації визначаються нові пріоритети щодо формування системи надання адміністративних послуг. До них можна віднести такі:

- створення інтегрованих «прозорих офісів» у формі Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) у населених пунктах – центрах об'єднаних громад;
- організація діяльності у інтегрованих ЦНАП об'єднаних громад на засадах управління на основі якості;
- розвиток електронних сервісів у сфері надання адміністративних послуг;
- формування системи комплексної контрольної діяльності у сфері надання адміністративних послуг.

Нормативно-правова база з надання адміністративних послуг в Україні на цей час є достатньо розробленою та дозволяє здійснювати поетапний перехід до застосування електронної форми надання адміністративних послуг. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 року № 523-р «Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг» (із змінами, станом на 20.01.2016 р.) [1] затверджено 52 види послуг, що мають надаватися виключно через ЦНАП, а не за місцезнаходженням суб'єктів надання адміністративних послуг – відповідних органів державної влади. Це – послуги у сфері державної реєстрації юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців, речових прав на нерухоме майно, земельних відносин, міграції, з питань будівництва та промислового надзору.

Сутність роботи ЦНАП полягає в тому, що, звернувшись до адміністратора центру, суб'єкт звернення (громадянин або підприємець) може отримати вичерпну інформацію або консультацію щодо вимог та порядку надання тієї чи іншої послуги, здати пакет документів, необхідний для отримання послуги, і в подальшому – отримати оформлений результат запитуваної адміністративної послуги або відмову в її наданні.

Концепція роботи ЦНАП передбачає, що адміністратор – посадова особа органу, що утворив ЦНАП (на цей час це – міська рада або райдержадміністрація), виступає як офіційний посередник, який унеможливує прямий контакт заявника із суб'єктом надання адміністративної послуги і, таким чином, виключається корупційна складова, спрощуються доступ та умови отримання послуг органів державної влади, значно скорочуються строки оформлення таких послуг.

Наприклад, зараз у Дніпропетровській області створено 35 ЦНАП, які функціонують у м. Дніпропетровську як обласному центрі, 12 містах обласного підпорядкування, 22 районах регіону. У кожному із ЦНАП налагоджено відповідне інформаційне забезпечення – належним чином оформлені сектори інформування, де розміщені інформаційні стенди, у разі можливості – інформаційні термінали, які містять актуальну, вичерпну інформацію, необхідну для одержання адміністративних послуг, яка є доступною для кожного відвідувача.

Адміністративні послуги жителям утворених у 2015 році 15 об'єднаних територіальних громад Дніпропетровської області надаються органами місцевого самоврядування у цих громадах та територіальними підрозділами органів державної влади й районних державних адміністрацій через районні ЦНАП. Сільськими, селищними, міськими радами та їх виконавчими органами надаються адміністративні послуги у відповідності з Переліками, затвердженими відповідними радами. Суб'єктами надання цих послуг виступають безпосередньо посадові особи місцевого самоврядування (здебільшого секретарі місцевих рад, спеціалісти-землевпорядники, діловоди, а також в окремих випадках – сільські/селищні голови). Переліки адміністративних послуг органів місцевого самоврядування в об'єднаних територіальних громадах області містять різну кількість послуг, що пояснюється: різним масштабом діяльності (місто – село); кількістю населення; ступенем актуальності певних послуг для даної місцевості; різною мірою деталізації в описі послуги. При цьому переліки адміністративних послуг у громадах, що об'єдналися, певним чином відрізняються, що також є проблемою, яка потребує вирішення.

Адміністративні послуги повністю в електронній формі на цей час в Україні не надаються, що обумовлено вимогами чинних нормативно-правових актів до документів, аутентифікації заявника тощо. Разом з тим є практика використання ІКТ з метою попереднього подання документів, необхідних для отримання послуги в електронній формі. Така можливість створена орієнтовно для 10 % адміністративних послуг, що надаються у ЦНАП і вони доступні також для членів об'єднаних територіальних громад. Такі послуги надаються реєстраційними службами районних управлінь юстиції та відділами Держгеокадастру (Держземагентства) у районах. Крім того, попереднє подання документів он-лайн, наприклад, практикують: Управління внутрішньої політики Дніпропетровської міської ради щодо послуги «Надання дозволу релігійним організаціям на проведення релігійних заходів, які проводяться поза межами культових споруд»; Департамент державної архітектурно-будівельної

інспекції у Дніпропетровській області щодо послуг: «Реєстрація декларації про початок виконання будівельних робіт», «Реєстрація декларації про початок виконання підготовчих робіт», тощо.

Аналіз поточного стану надання адміністративних послуг в населених пунктах об'єднаних територіальних громад у розрізі районів свідчить про доцільність поетапного запровадження технологій електронного урядування на рівні цих громад з метою удосконалення системи надання адміністративних послуг та подолання наявних і можливих проблем. Перехід до надання адміністративних послуг в електронній формі має здійснюватися паралельно зі здійсненням реінжинірингу адміністративних процесів і процедур, розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури територіальних громад, створенням, упровадженням і ефективним використанням систем інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування з надання адміністративних послуг.

На рівні об'єднаних територіальних громад на цей час залежно від наявної інформаційно-комунікаційної інфраструктури та ресурсної бази інформаційного забезпечення сервісної діяльності можуть бути повністю чи частково вирішені такі питання:

- забезпечення оновлення переліків та опису адміністративних послуг з урахуванням актуальних потреб і можливостей їх надання на певній території та доведення їх до відома громадян, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;

- розробка єдиних для об'єднаних територіальних громад принципів та правил надання адміністративних послуг і створення на цій основі єдиного інформаційного середовища надання електронних послуг на базі системи спеціальних веб-порталів та офіційних веб-сайтів суб'єктів надання публічних послуг (у тому числі із застосуванням технологій, апробованих розробниками порталу igov.org.ua);

- запровадження навчальних програм з підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування та громадянської освіти з метою підвищення рівня готовності працівників органів публічної влади та громадян до надання/отримання адміністративних послуг в електронній формі, здійснення такого навчання також у дистанційній формі.

Список використаної літератури

1. Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 трав. 2014 р. № 523-р. : зі змінами. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/523-2014-%D1%80>